

Høringsnotat om utkast til forslag til lovgrunnlag for en ny arbeids- og velferdsforvaltning.

Viser til brev av 08-08-05 vedlagt høringsnotat, angående forslag til ny lov om arbeids- og velferdsforvaltningen og tilpasninger i visse andre lover.

Verran kommune har valgt å avgrense sin uttalelse til følgende merknader til lovforslaget:

Dagens lovforslag gir:

"Mulighet for at stat og kommune kan utføre enkle oppgave for hverandre. Statlig og kommunalt ansatte vil etter departementets lovforslag få mulighet til å gi informasjon, veiledning og veivisning, samt enkel saksforberedelser på hverandres oppgaveområder..."

"Adgangen til å overlate myndighet gjelder kun helt enkle og lite skjønnsbaserte vedtak, som ikke innebærer mulighet for at stat og kommune velter ansvar eller kostnader over på den andre part"

Sett på bakgrunn av de overordnede målene i reformen å få flere ut i arbeid og færre på stønad, gir lovforslaget med hensyn til mulighetene for etatene å utføre arbeidsoppgaver for hverandre, en så stor begrensning at den vanskeliggjør arbeidet for å oppnå ønskede resultater.

Løvforslaget som det ligger nå i forhold til etatenes mulighet til å arbeide sammen og utføre reelle arbeidsoppgaver for hverandre, er en hemsko. Adgangen for etatene til å ha muligheten for å ivareta arbeidsoppgaver for hverandre er begrenset til et minimum. Det gis eksempler på at sosialtjenestens ansatte kan gi informasjon, veiledning og veivisning. Reiseoppgjør kan delegeres til kommunen, men ikke håndtering av stønads- og inntektssikringsordningene, samtidig holdes det fast ved prinsippet om at det lokale kontoret skal være en fullverdig inngangsportal til alle nødvendige tjenester. Et kontor som kun er delegert å kunne utføre enklere arbeidsoppgaver vil ikke oppleves som "en dør, et kontor og en saksbehandler" for brukeren. Det er først når brukeren opplever forandringer at reformen har lyktes. Vil vi ha kortere ventetid og en sammenhengende tiltakskjede, må begge etatene (stat og kommune) kunne utføre arbeidsoppgaver for hverandre. Hvis vi skal lykkes i arbeidet med å bli en integrert førstelinje må vi komme bort i fra tekningen og frykten for omveltninger av kostnader på hverandres budsjett, og heller legge til rette for helhetlig tenkning, og tenke forbruk i et samfunnsøkonomisk perspektiv. Det må være mulig å fordele oppgaver på ansatte

ved kontoret på tvers av tilsettingsforhold. Dette vil gi utvidet kompetanse lokalt og på sikt gi samfunnsøkonomiske gevinster.

Viktigste forslag til endringer

Loven må gi utvidet mulighet til å utføre oppgaver for hverandre i tilfeller hvor dette er hensiktsmessig. Kommune og stat må gis muligheten for samarbeid om bruk av virkemidlene i arbeids- og velferdspolitikken. I tillegg må det gis nødvendig vedtaksmyndighet for å kunne utløse de nødvendige virkemidlene.

Det er et formål i reformen at brukeren skal ha en inngangsdør og en saksbehandler. Med dagens lovforslag vil minimumsløsninger lett kunne bli hovedregelen og ikke unntakene.

Lokal handlefrihet

I det videre arbeidet med reformen og den nye loven må det settes sterk fokus på den lokale handlefriheten, og at det fra sentralt hold, ikke legges opp til modeller som den enkelte kommune må velge mellom. Organiseringen og gjennomføringen må, i tråd med intensjonene, kun basere seg på individuelle og lokale løsninger.

Ny lov

I Arbeids- og velferdsforvaltningen skal det etableres en førstelinjetjeneste med et arbeids- og velferdskontor i hver kommune. Det legges opp til et forpliktende samarbeid mellom stat og kommune nedfelt i lokale samarbeidsavtaler, som skal ha en lovmessig forankring. Dette er nødvendig for å gjennomføre organisasjonsreformen.

Kommunen er enig i at det må en lovendring til for å etablere og regulere den nye statsetaten og for å gi et rettslig rammeverk for det lokale samarbeidet mellom statsetaten og kommunene.

Ledelse

Det legges i lovforslaget opp til en klar ansvarsfordeling mellom stat og kommune, med en statlig og en kommunal leder(2- delt ledelse) men det gis åpning for en enhetlig / felles administrativ ledelse.

Det må gis anledning til å opprette en ny avdelingsstruktur på tvers av statlige og kommunale tilsettingsforhold og det må gis anledning til å delegere lederansvar på tvers av etatene. Partene kan enest om en leder lokalt gjennom en lokal avtale, dersom loven gir åpning for dette. Videre må lederne gis vide fullmakter.

Arbeidsmarkedstiltak

"Departementet kan i særlige tilfelle gi større kommunen ansvar for arbeidsmarkedstiltak.."

Mange små kommuner har kompetanse og forutsetninger som gir dem gode muligheter til å ivareta større oppgaver på det arbeidsmarkedspolitiske området. Permanent adgang til oppgavedifferensiering av arbeidsmarkedstiltak bør derfor ikke begrenses til de største kommunene. Dette vil fort kunne føre til at NAV- reformen blir en reform hvor små kommuner bli tapere. En individuell vurdering må derfor legges til grunn i vurderingen om

hvilke kommuner, uavhengig av størrelse, som gis mulighet til å ivareta disse oppgavene. Jf. den lokale frihet det legges opp til i gjennomføringen av reformen.

Lokal kunnskap om arbeidsliv og sysselsetting må bli en sentral del av den nye arbeids- og velferdsetatens servicetilbud, jf. regjeringsdokumentet (Soria Moria erklæringen). Kommunene må gis større handlingsrom for å kunne yte bedre tjenester til befolkningen og ha mulighet til å realisere arbeidslinja.

Videre foreslås det at muligheten for overføring av ansvaret for tilbudet om arbeidsmarkedstiltak ikke begrenses til de med krav på økonomisk stønad i kommunen, da det vil begrense muligheten for overføring av ansvar, der det anses hensiktsmessig for måloppnåelsen.

Tjenester i NAV

Arbeids- og velferdsforvaltningen er et samlebegrep som omfatter både den statlige arbeids- og velferdsetaten og de deler av kommunens tjenester hvor det er opprettet en lovregulert avtale. Også andre kommunale tjenester kan samlokaliseres med arbeids- og velferdskontoret, men uten å bli en del av NAV.

Arbeids- og velferdskontorene bør omfatte flere kommunale tjenester enn kommunens forvaltning av økonomisk sosialhjelp, som er det lovutkastet krever som et minimum. Kommunens forvaltning av økonomisk sosialhjelp er i de fleste kommuner innvevd i andre tjenester, og den er derfor vanskelig å avgrense operativt og kvantitativt. I de tilfeller hvor det ikke er mulighet for kommunen å avgrense tjenestene på grunn av operative og kvantitative hensyn bør dette selvsagt hensyntas.

Loven bør ha som utgangspunkt at den kommunale sosialtjenesten i helhet skal inngå i NAV, men at det samtidig og i en viss grad, åpnes for å fravike dette begge veier ved lokal avtale.

Man bør imidlertid være oppmerksom på at "NAV-kontoret" ikke blir for omfattende i sin oppgaveportefølje. Målene og intensjonene for reformen er "Flere i arbeid og færre på trygd" og i tilfeller hvor det oppstår strid om hvilke oppgaver sosialtjenesten velger å ta med inn, bør arbeids- og kvalifiseringstjenester prioriteres. Dette for å sikre konsentrasjon rundt arbeidsrelaterte oppgaver. Det må være opp til kommunen selv å bestemme sin oppgaveportefølje. De arbeidsoppgaver som bestemmes lagt inn i NAV kontoret må videre være sikret en forsvarlig oppfølging.

Interkommunal samarbeid

Positivt at lovutkastet åpner for interkommunalt samarbeid.

Regjeringens målsetting er å styrke kommunesektoren og gi kommunene større handlingsrom. Det vil være hensiktsmessig for kommunene, i de tilfeller hvor det kommunale tjenestetilbudet ovenfor brukeren ikke blir svekket, å inngå i interkommunalt samarbeid.

Tilpasning til lovverk

Lovverket må tas sikte på sikre mulighet for tilgang til IKT systemer over etatsgrensene.

Konklusjon

Flere kommuner har gjennomført ulike forsøk og "piloter" de siste årene i forhold til samordning av tjenestene. Ingen kommuner har per i dag lyktes fullt ut med å bli en reell

NAV- kommune. Allikevel gir det nye lovforslaget så store begrensninger i delegasjonsmulighet mellom stat og kommunen at det umuliggjør arbeidet mot det reelle NAV- konseptet, som departementet og interim- organisasjonen etterlyser. I de kommuner der det er politisk, administrativ vilje, mulighet og evne, samt enighet mellom stat og kommune til å inngå i et mer forpliktende arbeid, må det legges til rette for dette. Etatene må koordinere arbeidet, og bli annet enn bare samlokalisert.

For små kommuner vil den trygdefaglige kompetansen i større grad bli ivaretatt og styrket. Det sosialfaglige arbeidet vil bli integrert i alt arbeid rettet mot brukeren.

Hvis kommunene skal kunne utnytte det handlingsrommet som er gitt i form av stor lokal frihet til organisering, må det først og fremst gis muligheter for dette i loven i forhold til å utføre arbeidsoppgaver for hverandre. Det er ingen motsetninger mellom at etatene utfører oppgaver for hverandre, og brukers rettssikkerhet og personvern. Samhandling mellom stat og kommune som likeverdige partnere vil gi brukeren større grad av rettssikkerhet, og personvernet blir ivaretatt i forhold til taushetspliktbestemmelsene i profesjonslovene.

En løsning hvor partene får jobbe sammen og utføre arbeidsoppgaver for hverandre og med felles ansvar, vil sikre fortsatt servicetilbud i alle kommuner, og oppleves som et komplett arbeids- og velferdskontor, og en samordnet velferdsforvaltning. Hjelpebehovet skal ikke følge etatsgrenser og hele virkemiddelapparatet må kunne tas i bruk. Brukeren vil oppleve en etat, med en felles dør og saksbehandler, og ikke bare en felles hovedinngang med mange bakdører. Totalt sett vil dette gi en mer bruker- og målrettet velferdsforvaltning. Skal NAV-reformen lykkes bør det ikke være avgjørende om det er kommunen eller staten som tar hånd om virkemidlene. Ansatte i kommune eller stat må kunne bruke alle tilgjengelige virkemidler på en fleksibel måte. Dette innebærer at kommune og stat, som likeverdige partnere, kan gjøre oppgaver for hverandre.